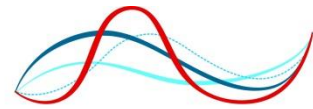

REPUBLIKA HRVATSKA
DRŽAVNI ZAVOD ZA STATISTIKU

DRŽAVNI ZAVOD ZA STATISTIKU
REPUBLIKE HRVATSKE

IZVJEŠTAJ O KVALITETI ZA STATISTIČKO ISTRAŽIVANJE

**Intrastat - robna razmjena između država članica EU-a
za 2018.**

Organizacijska jedinica: Služba statistike robne razmjene s inozemstvom
Priredile: Dubravka Drempetić i Irena Radić

rujan 2019.

0. Osnovne informacije

- Svrha, cilj i predmet istraživanja

Važnost statistike robne razmjene s državama članicama EU-a proizlazi iz važnosti koju ta djelatnost ima u gospodarstvu naše zemlje. Poštujući osnovne metodološke preporuke Statističkog ureda UN-a i Eurostata, Državni zavod za statistiku prikupljene podatke Intrastata (robna razmjena s državama članicama EU-a) i Extrastata (robna razmjena s državama nečlanicama EU-a) statistički obrađuje i objavljuje kao jedinstveni podatak robne razmjene Republike Hrvatske s inozemstvom. Ta je statistika instrument od primarne važnosti za brojne institucije koje kreiraju gospodarsku politiku: omogućuje državnim tijelima da pripremaju multilateralne i bilateralne pregovore, poduzećima da istražuju tržište i definiraju svoj položaj na njemu, služi kao osnovni izvor informacija za izradu platne bilance i nacionalnih računa zemlje, za izračun bruto domaćeg proizvoda i za analizu gospodarskog ciklusa te pripada među najvažnija područja statistike. Ona daje informacije o smanjenju odnosno povećanju materijalnih resursa zemlje te o sudjelovanju naše zemlje u međunarodnoj podjeli rada; važan je dio statističke dokumentacijske osnove potrebne za praćenje gospodarskih kretanja zemlje i nužan element za izračunavanje sustava nacionalnih računa zemlje. Izvor podataka za statistiku robne razmjene s državama članicama EU-a jest Intrastatov obrazac kojim izvještajne jedinice izvješćuju o primicima i/ili otpremama na mjesečnoj osnovi, tj. u mjesecu u kojem roba fizički ulazi ili napušta teritorij Republike Hrvatske. Izvještajne jedinice jesu svi poslovni subjekti, obveznici poreza na dodanu vrijednost, čija vrijednost robne razmjene s državama članicama EU-a prelazi prag uključivanja određenoga za izvještajnu godinu. Za 2018. određena je vrijednost praga uključivanja za primitke od 1,9 milijuna kuna, a za otpreme od 1,0 milijuna kuna. Radi potpunog usklađivanja s metodologijom i zakonodavstvom EU-a u podatke o robnoj razmjeni s inozemstvom uključena je vrijednost trgovine ispod praga uključivanja, procijenjena na osnovi podataka o isporukama i stjecanjima dobara u države članice/iz država članica EU-a, dobivenih od Porezne uprave Republike Hrvatske.

- Izvještajno razdoblje

Kalendarska godina

- Pravna osnova

Pravna osnova za provođenje istraživanja Intrastat jest europsko zakonodavstvo za statistiku robne razmjene između država članica EU-a (Uredba br. 638/2004. i dopune navedene Uredbe br. 222/2009. i 659/2014. Europskog parlamenta i Vijeća te provedbena Uredba Komisije br. 1982/2004. i dopune Uredbe Komisije br. 1915/2005., 91/2010., 96/2010. i 1093/2013.), Zakon o službenoj statistici (NN, br. 103/03., 75/09. i 59/12. i 12/13. – pročišćeni tekst), Godišnji provedbeni plan statističkih aktivnosti Republike Hrvatske 2018. godine (NN, br. 33/18.) i Zakon o carinskoj službi (NN, br. 68/13., 30/14., 115/16. i 39/19.).

- Sustav klasifikacije

Kombinirana nomenklatura 2018.

Nacionalna klasifikacija djelatnosti 2007.

Geonomenklatura

Standardna međunarodna trgovinska klasifikacija (SMTK, Rev. 4)

Glavne industrijske grupacije prema ekonomskoj namjeni, 2009.

Vrste trgovinskog posla

Vrste prometa

- **Koncepti i definicije**

Iskazuju se stvarno postignute vrijednosti u vrijeme kad su poslovi zaključeni (fakturne vrijednosti) i preračunavaju se na temelju isporuke na hrvatskoj granici. Izvozne vrijednosti obračunane su prema paritetu fob. To znači da se fakturna vrijednost umanjuje za troškove prijevoza i druge troškove od hrvatske granice do mjesta isporuke u inozemstvu ako je ugovoreno da se roba isporučuje u inozemstvu. Ako je ugovoreno da se isporuka obavi u Republici Hrvatskoj, fakturna vrijednost uvećava se za troškove nastale od mjesta isporuke u Republici Hrvatskoj do hrvatske granice. Uvozne vrijednosti obračunane su prema paritetu cif. To znači da se fakturna vrijednost uvećava za troškove prijevoza i druge troškove od mjesta isporuke u inozemstvu do hrvatske granice ako je ugovoreno da se roba isporučuje u inozemstvu. Ako je ugovoreno da se roba isporučuje u Republici Hrvatskoj, fakturna vrijednost umanjuje se za troškove nastale od hrvatske granice do mjesta isporuke u Republici Hrvatskoj. Službeni podaci robne razmjene s inozemstvom iskazuju se u nacionalnoj valuti, eurima i američkim dolarima. Pritom se iznosi u stranim valutama preračunavaju u kune, eure i američke dolare primjenom mjesečnih tečajnih lista određenih za izvještajni mjesec. Primjenjuje se srednji valutni tečaj Hrvatske narodne banke.

- **Statističke jedinice**

Svi poslovni subjekti koji ostvaruju robnu razmjenu s državama članicama EU-a. Obveznik izvješćivanja za Intrastat jest svaki poslovni subjekt, obveznik PDV-a, čija godišnja vrijednost robne razmjene s državama EU-a prelazi prag uključivanja bilo za otpreme bilo za primitke ili za oba trgovinska toka.

- **Pokrivenost i obuhvat istraživanja**

Poslovni subjekti iz Statističkoga poslovnog registra.

1. Relevantnost

1.1. Korisnici podataka

Glavni korisnici podataka jesu ministarstva i tijela državne uprave, Hrvatska gospodarska komora, financijske institucije (Hrvatska narodna banka, komercijalne banke), ekonomski analitičari, mediji, istraživači i studenti, gospodarstvenici, međunarodne institucije (UNSD, MMF) i interni korisnici Državnog zavoda za statistiku (Sektor ekonomskih statistika, Sektor poljoprivrede, šumarstva, ribarstva i zaštite okoliše, Služba statistike industrije, energije i informacijskog društva).

1.1.1. Potrebe korisnika

Međunarodna trgovina važan je dio svjetske ekonomije i stoga se mora adekvatno statistički pratiti. Statistika robne razmjene s inozemstvom važan je izvor podataka o kretanju robnog izvoza i uvoza za mnoge korisnike koji kreiraju gospodarsku politiku: omogućuje državnim tijelima da pripremaju multilateralne i bilateralne pregovore, poduzećima da istražuju tržište i definiraju svoj položaj na njemu, služi kao osnovni izvor informacija za izradu platne bilance i nacionalnih računa zemlje, za izračun bruto domaćeg proizvoda i za analizu gospodarskog ciklusa.

1.1.2. Zadovoljstvo korisnika

U travnju 2015. Državni zavod za statistiku drugi je put proveo Istraživanje o zadovoljstvu korisnika. Cilj istraživanja jest utvrđivanje zadovoljstva korisnika kvalitetom podataka i razinom usluge te utvrđivanje potreba korisnika. Istraživanje se provodilo na uzorku korisnika podataka Državnog zavoda za statistiku kombinacijom internetskoga i telefonskog anketiranja u razdoblju od 13. do 26. travnja 2015. Na anketu su odgovorila ukupno 952 korisnika. Što se tiče korištenja podataka prema području, odgovorilo je 799 korisnika, od kojih se podacima robne razmjene s inozemstvom koristi njih 22,0%. Gledajući ukupnu kvalitetu podataka (njihovu pravodobnost, dostupnost i usporedivost), korisnici su ocijenili podatke iz područja robne razmjene s inozemstvom prosječnom ocjenom 3,56.

1.2. Potpunost podataka

Informacije su potpune i u skladu s konceptima i definicijama temeljenima na načelima Kodeksa prakse europske statistike, koji je određen Uredbom (Europske komisije) br. 223/2009 Europskog parlamenta i Vijeća od 11. ožujka 2009. o europskoj statistici.

1.2.1. Stopa potpunosti podataka

Pokazatelj se za ovo istraživanje ne izračunava.

2. Točnost i pouzdanost

2.1. Uzoračka pogreška

Nije raspoloživo.

2.1.1. Indikatori uzoračke pogreške

Pokazatelj nije primjenjiv za ovo istraživanje.

2.1.2. Pristranost u procesu selekcije

Pokazatelj nije primjenjiv za ovo istraživanje.

2.2. Neuzoračka pogreška

Podaci o PDV-u jedan su od pomoćnih izvora podataka koji se koriste kako bi poboljšali kvalitetu podataka Intrastata. Usporedba ukupno oporezivog iznosa primitaka/otprema prijavljenoga u Intrastat i oporezivog iznosa navedenoga u PDV obrascu na razini izvještajne jedinice daje informacije o mogućim pogreškama. S najvažnijim izvještajnim jedinicama s najvišim razlikama između Intrastata i PDV-a kontaktira se i, ako je potrebno, podaci se ispravljaju. Pogrešni se podaci korigiraju, na primjer:

- zamjena procijenjenih prikupljenim podacima
- ispravljanje netočnih podataka
- brisanje pogrešno prijavljenih kretanja roba koja se nikad nisu dogodila.

2.2.1. Pogreška obuhvata

Izvještajne jedinice jesu svi poslovni subjekti, obveznici poreza na dodanu vrijednost, čija vrijednost robne razmjene s državama članicama EU-a prelazi prag uključivanja određenoga za izvještajnu godinu. Za 2018. određena je vrijednost praga uključivanja za primitke od 1,9

milijuna kuna, a za otpreme od 1,0 milijuna kuna. Prag uključivanja utvrđuje se na razini koja mora osigurati zakonsku stopu obuhvata koja je navedena u relevantnim zakonskim odredbama statistike robne razmjene unutar EU-a. Zapravo, to znači da najmanje 97% od ukupne vrijednosti otpreme robe neke zemlje i najmanje 93% od ukupne vrijednosti primitaka robe neke zemlje treba biti prijavljeno u Intrastat. Državama članicama stoga je dopušteno da daju procjene za ne više od 3% od ukupne vrijednosti otpreme robe i/ili 7% ukupne vrijednosti primitaka roba u/iz drugih država članica.

2.2.2. Stopa nadobuhvata

Pokazatelj nije primjenjiv za ovo istraživanje.

2.2.3. Pogreške mjerenja

Izveštajne jedinice često pogrešno klasificiraju robu te količinu i vrijednost robe pri popunjavanju Intrastatova obrasca. Utjecaj te pogreške vrlo je teško izmjeriti, ali se smatra da je glavni razlog za asimetriju u zrcalnoj statistici.

2.2.4. Pogreška neodgovora

Promet je potrebno procijeniti za poduzeća koja su obvezna izvješćivati za Intrastat, ali za koja ne postoji nijedan uključen zapis za određeni tok i izvještajno razdoblje. U načelu, s praznim obrascima postupa se kao da je poduzeće podnijelo izvještaj, ali se promet poduzeća mora procijeniti. U ovoj se fazi procjenjuje statistička vrijednost u kunama na razini poduzeća. Procjena neodgovora provodi se na razini izvještajno razdoblje/tok robe/OIB. Rezultat procjene jest statistička vrijednost za dano izvještajno razdoblje/tok robe/OIB. Proces procjene provodi se prema predviđenoj metodologiji, po koracima. Ako prvi korak nije dao rezultata, prelazi se na drugi korak i tako dalje.

- Imputira se uključena (ne procijenjena) vrijednost trgovine za isti izvještajni mjesec prethodne izvještajne godine.
- Imputira se posljednja dostupna dostavljena vrijednost trgovine s državama članicama za tekuću ili prethodnu godinu.
- Imputiraju se podaci o PDV-u za tekući izvještajni mjesec. Podaci o PDV-u množe se s korektivnim faktorom (KF) za PDV, ali osnovna vrijednost je 1.
- Imputiraju se podaci o PDV-u za isti izvještajni mjesec prethodne izvještajne godine, pomnoženi s KF-om.
- Imputiraju se posljednji dostupni podaci o PDV-u za tekuću ili prethodnu godinu, pomnoženi s KF-om.
- Imputiraju se procijenjeni Intrastatovi podaci za isti mjesec prethodne izvještajne godine. Procijenjena vrijednost poduzeća koja su malo iznad praga ne smije se uzimati u obzir.
- Imputira se posljednja dostupna procijenjena vrijednost trgovine s državama članicama u tekućoj ili prethodnoj godini.
- Potrebno je imputirati prosječnu vrijednost za izvještajni mjesec na razini područja NACE-a (djelatnost poduzeća), izračunana iz izvornih (ne procijenjenih) Intrastatovih podataka; prosjek se računa dijeljenjem ukupne statističke vrijednosti za dano područje NACE-a i izvještajni mjesec s brojem poduzeća tog područja u danom razdoblju.

2.2.5. Stopa neodgovora jedinice

Neutežena stopa neodgovora jest:

%

Područje obuhvata	Vrijednost obuhvata	Siječanj	Veljača	Ožujak	Travanj	Svibanj	Lipanj	Srpanj	Kolovoz	Rujan	Listopad	Studeni	Prosinac	Prosječno
Odabrane izvještajne jedinice na temelju određenog praga uključivanja	97% za otpreme i 93% za primitke	0,56	2,17	0,43	0,62	0,39	0,62	0,61	1,22	1,29	1,33	0,81	0,42	0,87

2.2.6. Stopa neodgovora na određenu varijablu (stavku)

Pokazatelj nije primjenjiv za ovo istraživanje.

2.2.7. Pogreške obrade

Popis pogrešaka sadržava identifikacijska polja nevaljanih zapisa (status valjanosti = isključeno ili status valjanosti = uključeno i oznaka ponovnog šifriranja = ponovno šifrirano), popraćenih šiframa i objašnjenjima za pogreške valjanosti. Popis pogrešaka sadržava tok robe, izvještajno razdoblje, OIB, evidencijski broj obrasca, redni broj stavke, šifru pogreške i objašnjenje pogreške. Jedan zapis može imati više vrsta pogrešaka valjanosti. Stoga se jedan zapis može pojavljivati u više redaka na popisu pogrešaka.

2.2.8. Stopa imputacije

Pokazatelj nije primjenjiv za ovo istraživanje.

2.2.9. Stopa uređivanja – LRK

Pokazatelj nije primjenjiv za ovo istraživanje.

2.2.10. Stopa učinkovitosti LRK

Pokazatelj nije primjenjiv za ovo istraživanje.

2.2.11. Pogreška izbora modela

Nije raspoloživo.

2.3. Revizija podataka

2.3.1. Politika revizije podataka

Korisnici statističkih podataka obaviješteni su o revizijama (privremeni podaci, konačni podaci) na internetskim stranicama Državnog zavoda za statistiku.

2.3.2. Praksa revizije podataka

Mjesečni podaci ispravljaju se sve dok se ne zaključi konačna obrada tekuće godine (sredinom sljedeće godine). Mjesečni rezultati sve do konačne obrade tekuće godine i objavljivanja konačnih podataka smatraju se privremenima.

2.3.3. Prosječna veličina revizije podataka

Prosječna veličina revizije jest:

Statistika	Područje obuhvata	Vrijednost obuhvata	Siječanj	Veljača	Ožujak	Travanj	Svibanj	Lipanj	Srpanj	Kolovoz	Rujan	Listopad	Studenj	Prosinac	Prosječno
			0,78	2,69	1,07	3,36	1,94	1,86	3,17	1,55	1,61	1,56	1,37	1,97	1,911

2.4. Desezoniranje (vremenska prilagodba)

Nije primjenjivo.

3. Pravodobnost i vremenska određenost

3.1. Pravodobnost

3.1.1. Pravodobnost prvih rezultata

Pravodobnost prvih rezultata jest T + 40 dana.

3.1.2. Pravodobnost konačnih rezultata

Pravodobnost konačnih rezultata jest T + 6 mjeseci.

3.2. Vremenska određenost

3.2.1. Vremenska određenost – isporuka i objavljivanje

Vremenska određenost jest 100% (svi podaci objavljuju se na vrijeme određeno Kalendarom objavljivanja). Objava rezultata tog istraživanja bila je točno prema Kalendaru objavljivanja statističkih podataka 2018.

4. Dostupnost i jasnoća

Podaci se objavljuju u Priopćenjima 4.2.1. i 4.2.2., Statističkom ljetopisu Republike Hrvatske, Statistici u nizu, Statističkim informacijama Republike Hrvatske, Hrvatskoj u brojkama i Bazi podataka robne razmjene s inozemstvom.

4.1. Naslovi Priopćenja u kojima se objavljuju podaci

Robna razmjena Republike Hrvatske s inozemstvom

4.2. Naslovi ostalih publikacija u kojima se objavljuju podaci

Statistika u nizu
Statistički ljetopis Republike Hrvatske
Statističke informacije Republike Hrvatske
Hrvatska u brojkama

4.3. Mrežna (on-line) baza podataka u kojima se objavljuju podaci (npr. Popis poljoprivrede u PC Axisu)

Baza podataka Robna razmjena s inozemstvom u PC Axisu

4.4. Dostupnost mikropodataka

Uvjeti prema kojima određeni korisnici mogu imati pristup mikropodacima propisani su Pravilnikom o uvjetima i načinu korištenja povjerljivih statističkih podataka za znanstvene svrhe.

4.5. Dostupnost metodoloških dokumenata

Metodološka objašnjenja u Priopćenjima 4.2.1. i 4.2.2., Statističkom ljetopisu Republike Hrvatske, Statistici u nizu i Bazi podataka robne razmjene s inozemstvom. Detaljniji opis primijenjene metodologije može se pronaći u izvještajima o kvaliteti objavljenima na internetskim stranicama Državnog zavoda za statistiku.

5. Usporedivost

5.1. Asimetričnost zrcalnih statistika

Pokazatelj se nije izračunavao za 2018. za statistiku robne razmjene.

5.2. Usporedivost tijekom vremena

5.2.1. Duljina usporedivih vremenskih serija

Duljina usporedivih vremenskih serija u prosincu 2018. jest 66 mjeseci ili 5,5 godina.

5.2.2. Razlozi za prekid u vremenskoj seriji

Prvi prekid vremenske serije nastao je u 2007., kada je provedena revizija Nacionalne klasifikacije djelatnosti, a drugi prekid nastao je pridruživanjem Republike Hrvatske Europskoj uniji, 1. srpnja 2013., otkada se statistički podaci o robnoj razmjeni Republike Hrvatske s inozemstvom dobivaju iz dvaju različitih izvora: Intrastatova obrasca za statistiku robne razmjene između država članica EU-a (Intrastat) i Jedinствене carinske deklaracije za statistiku robne razmjene s državama nečlanicama EU-a (Extrastat).

6. Koherentnost/smislenost

6.1. Koherentnost/smislenost između kratkoročnih i strukturnih podataka

Pokazatelj nije primjenjiv za ovo istraživanje.

6.2. Koherentnost/smislenost s podacima nacionalnih računa

Pokazatelj nije primjenjiv za ovo istraživanje.

6.3. Koherentnost/smislenost s podacima iz administrativnih izvora

Pokazatelj nije primjenjiv za ovo istraživanje.

7. Troškovi i opterećenje

7.1. Troškovi

Prikupljanje podataka za Intrastat u nadležnosti je Carinske uprave, Službe za Intrastat, dok je proizvodnja i diseminacija podataka u nadležnosti Državnog zavoda za statistiku. U proizvodnji podataka za Intrastat sudjeluju 3-4 zaposlenika.

7.2. Opterećenje

Srednje izvještajne jedinice provode najveći broj sati (11,9) na mjesec popunjavajući Intrastatove izvozne deklaracije. Velike, male i mikro izvještajne jedinice na mjesec provedu 5,5, 2,3 i 2,2 sata. Najveći broj sati provedu popunjavajući deklaracije o uvozu velike izvještajne jedinice (12,9 sati), zatim slijede srednje (11,2 sata), male (5,6 sati) i mikro (3,1 sat).